

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072 Фах: +381 11 32-32-203
е-mail: a.k.srbije@gmail.com

Број: 1088/2022
Датум: 08.12.2022.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Г-ђа МАЈА ПОПОВИЋ, МИНИСТАР
konsultacije@mpravde.gov.rs

НЕМАЊИНА 22 – 26
11000 БЕОГРАД

ПРИМЕДБЕ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ НА РАДНЕ ВЕРЗИЈЕ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ И ЗАКОНА О ВИСОКОМ САВЕТУ ТУЖИЛАШТВА

Управни одбор Адвокатске коморе Србије на седници која је одржана 03.12.2022. разматрао је Радне верзије Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва и усвојене су следеће примедбе:

I

НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ (начин именовања радних група, тајност рада, неукључивање Адвокатске коморе Србије и других релевантних удружења у рад радних група)

Адвокатска комора Србије у свему остаје код начелних примедби које су дате на начин формирања радних група за израду правосудних закона, а које су детаљно образложене у допису ове Коморе број 1060/2022 од 27.10.2022., па их овом приликом неће понављати.

Пре преласка на излагање конкретних примедби, Управни одбор Адвокатске коморе Србије поздравља и пружа начелну подршку оним решењима у радним верзијама Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва којима се унапређује самосталност јавних тужилаштава у Републици Србији.

Имајући у виду досадашња искуства у спровођењу тужилачке истраге, однос тужилаштва и Министарства унутрашњих послова, ефикасност у спровођењу појединих истражних радњи и поступање по налозима тужилаштва, Управни одбор Адвокатске коморе Србије сматра да је неопходно размотрити формирање посебне правосудне/тужилачке полиције која би поступала по налозима јавног тужилаштва и која не би била у систему организације Министарства унутрашњих послова, већ би за свој рад одговарала Министарству правде и Републичком јавном тужилаштву. Увођењем правосудне/тужилачке полиције, мишљења смо да би се истражни поступак водио брже, ефикасније и стручније. Због тога, Адвокатска комора

Србије предлаже да се у Радну верзију Закона о јавном тужилаштву уведе посебно поглавље којим би се детаљно уредило питање формирања правосудне/тужилачке полиције, надлежности, овлашћења, систем одговорности и друга питања од значаја за законито и правилно поступање новог органа. Посебно питање везано за овај предлог је издвајање потребних средстава у буџету Министарства правде и Републике Србије за ове намене.

У циљу реализације овог предлога потребно је изменити и одредбе Законика о кривичном поступку и Закона о полицији, па Адвокатска комора Србије предлаже да се у Закону о јавном тужилаштву, уколико се прихвати овај предлог, предвиди одложна примена одредби о правосудној/тужилачкој полицији, а које би се примењивале почев од ступања на снагу и почетка примене релеватних одредби у Законнику о кривичном поступку и Закона о полицији.

Овај предлог је дат у циљу доследног остваривања међународним конвенцијама и Уставом РС зајемчених права – право на слободу и сигурност (члан 5. и 6. Европске конвенције о људским правима, члан 27., 28., 30. и 32. Устава РС).

II

ПРИМЕДБЕ НА РАДНУ ВЕРЗИЈУ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ

I. Примедбе на одредбу чл.10.:

Наведена одредба гласи:

„Члан 10.

Јавно тужилаштво обавештава јавност о стању криминалитета и другом појавом које запази у раду, у складу са законом и актом о управи у јавном тужилаштву.

Јавно тужилаштво може обавештавати јавност о поједином предмету у којем поступа у граници својих законом одређених овлашћења и у складу с интересом поступка, поштујући претпоставку невиности и водећи рачуна о заштити података о личности, приватности и достојанства учесника у поступку.“

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Предложена одредба је непрецизно формулисана и отвара могућности различитих тумачења. Уважавајући интерес јавности да буде упозната са током поступка у појединим предметима, неопходно је прецизно прописати ко одлучује о врсти, садржини и обиму давања саопштења за јавност у вези појединог предмета. Поред тога, из садржине ове норме није могуће утврдити ко опредељује када је неко поступање у складу са интересом поступка, а када то није случај. Оцена интереса поступка и с тим у вези интерес обавештавања или интерес необавештавања јавности о поступању у поједином предмету у пракси је директно повезана са остваривањем утицаја на токове и исходе поступака, превасходно у вези одређивања и продужавања притвора, тако да оваква формулација оставља простор за могуће злоупотребе овлашћења.

II. Примедба на одредбу члана 17. став 6:

Наведена одредба гласи:

„У одлучивању по приговору против обавезног упутства за рад и поступање у конкретном предмету учествује пет изборних чланова Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца које бирају носиоци јавнотужилачке функције.“

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе
Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Овом одредбом је прописано да се из поступка одлучивања по приговору искључују изборни чланови Високог савета тужилаштва, те да се кворум за одлучивање по приговору против обавезног упутства за рад и поступање у конкретном предмету, искључивањем чланова Високог савета тужилаштва који ту дужност обављају по функцији и оних који се бирају из реда истакнутих правника, снижава. Из предложене одредбе не види се *ratio legis* овог решења.

Предложена одредба у супротности је са Уставом РС којим је јасно прописан само један случај који представља изузетак од правила да о свим питањима из надлежности Високог савета тужилаштва пуноправно одлучују сви чланови овог тела, а то је случај када је Министру правде ускраћено право да одлучује о дисциплинској одговорности јавних тужилаца. Имајући у виду чињеницу да је ово питање уређено Уставом РС, није могуће законом проширивати изузетке који су прописна Уставом, јер би на тај начин осталим члановима Високог савета тужилаштва била сужена права која им изворно – према Уставу РС припадају тј. да су у погледу свих питања из надлежности Високог савета тужилаштва сви чланови овог тела равноправни у правима.

На другој страни, прописано је да о приговорима против одлуке о деволуцији и против одлуке о супституцији у појединим предметима одлучују сви чланови Високог савета тужилаштва, без изузетка, што нема никакве логике уколико су се желели спречити недопуштени утицаји на одлучивање у предметима до којих сасвим извесно може доћи и применом ових механизма.

III. Примедба на одредбу члана 20. став 2:

Наведена одредба гласи:

„Изузетно, Врховни јавни тужилац може образложеним решењем овластити Јавно тужилаштво за организовани криминал да поступа у поједином предмету из надлежности другог јавног тужилаштва ради ефикаснијег вођења поступка или због другог важног разлога.“

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе
Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Предложена одредба је непрецизна и њена примена може да створи више проблема и доведе до волунтаризма у поступању. Овом формулацијом се поставља питање који су то „важни разлози“, у којим случајевима би Врховни јавни тужилац донео наведено решење.

Ова одредба није прихватљива ни са разлога што се надлежност Јавног тужилаштва за организовани криминал не уређује само Законом о јавном тужилаштву, већ и Закоником о кривичном поступку ("Службени гласник РС" 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 и 62/21) и Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције ("Службени гласник РС", 94/16 и 87/18) којима није предвиђено поступање Јавног тужилаштва за организовани криминал на напред описани начин.

Из предложене одредбе се не могу сагледати кривично правни разлози који упућују на основаност предложеног решења из Радне верзије закона о јавном тужилаштву.

IV. Примедба на одредбу члана 36. став 2:

Наведена одредба гласи:

„Врховни јавни тужилац и главни јавни тужилац одређују организацију и рад јавног тужилаштва, одлучују о правима по основу рада јавних тужилаца и о радним односима државних службеника и намештеника у јавном тужилаштву, отклањају неправилности у раду, старају се о самосталности, угледу и ефикасности рада јавног тужилаштва, старају се о непристрасној расподели предмета јавним тужиоцима и врше друге послове на које су овлашћени законом или другим прописом.“

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Законом је потребно обезбедити механизме који ће обезбедити равномеран распоред предмета и таксативно прописати изузетке у којима се може одступити о математичког алгорита који се примењује или би требало да се примењује приликом распореда предмета.

Предложена одредба је потпуно неодређена и ствара могућности за арбитрерно поступање и волонтаризам у примени и усмеравање одређених предмета на одређеног јавног тужиоца, чиме се доводи у сумњу његова непристрасност и самосталност у поступању.

V. Примедба на одредбу члана 57. став 2

Наведена одредба гласи:

„Ако је коначном одлуком Уставног суда, правоснажном судском одлуком, односно поравнањем пред судом утврђено да је штета проузрокована намерно Република Србија може тражити од носиоца јавнотужилачке функције накнаду исплаћеног износа.“

Предлаже се да се у члан 57. став 2 иза речи „намерно“ додају речи „или из крајње непажње“.

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Имајући у виду да се одредбама Радне верзије закона о јавном тужилаштву посебно апострофирају: право на властиту процену чињеница и тумачење права, да је јавни тужилац слободан у свом одлучивању у процени чињеница и примени права, слободу одлучивања и право на одлучивање по сопственој одговорности, као и да има право на плату у складу са достојанством и степеном одговорности јавног тужиоца који се директно рефлектују и на плату и на пензију. Имајући у виду слободу одлучивања и апострофирану одговорност јавног тужиоца, сматрамо да је проблематично да се у члану 57. Радне верзије ЗЈТ прописује да постоји могућност регреса у односу на штету коју проузрокује тако одговоран јавни тужилац само ако је штету проузроковао намерно. Због тога је предлог Адвокатске коморе Србије да се у члану 57. став 2 иза речи „намерно“ додају речи „или из крајње непажње“. Ово из разлога што се намера изузетно тешко доказује у поступку за накнаду штете, а очигледно се прописивањем чл. 57. на овај начин ишло за тим да се сузи могућност стварне одговорности. Прописивањем одговорности за штету и из крајње непажње унапредило би пажњу у раду јавних тужилаца и подразумевало би да са правима и слободама грађана не може да се игра онај ко о тим правима одлучује.

VI. Примедба на одредбу члана 83.

Наведена одредба гласи:

„Члан 83.

У поступку избора носиоца јавнотужилачке функције, кандидату који се први пут бира на јавнотужилачку функцију у јавном тужилаштву посебно се проверава стручност и оспособљеност.

Стручност и оспособљеност кандидата проверава се на испиту који организује Високи савет тужилаштва.

Успех на испиту изражава се оценама од 1 до 5.

Кандидат за јавног тужиоца који се бира за јавног тужиоца у основном јавном тужилаштву, а који је завршио почетну обуку на Правосудној академији није дужан да полаже испит који организује Високи савет тужилаштва, већ се њему као мерило стручности и оспособљености узима завршна оцена на почетној обуци на Правосудној академији.

Високи савет тужилаштва прописује програм и начин полагања испита на коме се проверава стручност и оспособљеност кандидата.“

Предлаже се да се иза става 4 дода нови став 5 који гласи:

„Кандидат за јавног тужиоца који је био адвокат најмање 12 година, није дужан да полаже испит који организује Високи савет тужилаштва.“

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе **Радне верзије закона о јавном тужилаштву**

Одредбом чл.б.ст.4. Закона о адвокатури је прописано да кандидат који је обављао судијску или јавнотужилачку функцију најмање 12 година, не полаже адвокатски испит.“ Уколико се не би предвидела и могућност да адвокат који има стаж у адвокатури најмање 12 година, не полаже испит који организује ВСТ, тужилаштво ће бити ускраћено за могућност избора и адвоката на јавнотужилачку функцију, а адвокат након 12 година рада у адвокатури, сигурно поседује знање за обављање ове функције. Уколико опстане одредба члана 83. на начин како је у Радној верзији ЗЈТ, била би повређена Уставом РС зајемчена људска права: на једнакост грађана и забрану дискриминације (члан 21. Устава РС) грађани имају право да под једнаким условима ступају на јавне служби и јавне функције (члан 53. Устава РС). Ако су носиоци правосудних функција са 12 година професионалног искуства ослобођени полагања адвокатског испита пре подношења захтева за упис у именик адвоката, и адвокати са 12 година стажа у адвокатури би морали бити ослобођени полагања испита који организује ВСТ. Ово је једини начин да се успостави и очува проходност између правосудних професија. Венецијанска комисија у мишљењу 1088/2022 истиче да европски међународни стандарди налажу да се судијска именована темеље на објективним, транспарентним и недискриминаторним критеријумима избора, који се могу односити на формалне захтеве (држављанство, минималним узраст, квалификације, професионално искуство и др.) и на професионалне и људске вештине које је теже исцрпно дефинисати, те се основано предлаже да се овај став Венецијанске комисије има применити и код избора јавних тужилаца.

VII. Примедбе на члан 87. став 7 и члан 88.

Наведене одредбе гласе:

„Члан 87.

Став 7:

„За кандидата који раније није вршио јавнотужилачку функцију, Високи савет тужилаштва ће посебно ценити и врсту послова које је обављао после положеног правосудног испита.“

„Члан 88.

Пре доношења одлуке о избору Високи савет тужилаштва обавља разговор са пријављеним кандидатом који има за циљ да утврди вештину комуникације, спремност за обављање јавнотужилачке функције и професионални интегритет кандидата.

Разговор из става 1. овог члана спроводи се и вреднује у складу са актом Високог савета тужилаштва којим се ближе уређује поступак избора кандидата.“

Предлаже се да се у члану 87. став 7 дода нови став 8 који би гласио:

„За кандидата који се бави адвокатуром, обавезно се прибавља мишљење надлежне адвокатске коморе у чији именик је уписан према седишту адвокатске канцеларије.“

У одредби члана 88. нису прописани мерила за вредновање критеријума „разговор са кандидатом“, што уноси огромну дискрецију и волунтаризам у одлучивању.

**Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе
Радне верзије закона о јавном тужилаштву**

У односу на одредбу става 7. члана 87. ЗЈТ Адвокатска комора Србије указује да законом нису прописани критеријуми и мерила на основу којих ће Високи савет тужилаштва посебно ценити и врсту послова које је кандидат за јавног тужиоца који раније није вршио јавнотужилачку функцију, обављао после положеног правосудног испита. Непостојање стварних мерила за вредновање овог критеријума, адвокатура види као механизам за онемогућавање приступа јавнотужилачкој функцији кандидата из других правосудних професија.

Радном верзијом ЗЈТ је прописано да се разговор са кандидатом спроводи и вреднује у складу са подзаконским актом који доноси ВСТ. Критеријуми морају бити прописани законом, морају бити стварни, јасни и мерљиви. Непостојање стварних, јасних и мерљивих мерила за вредновање овог критеријума, адвокатура види као механизам за онемогућавање приступа јавно тужилачкој функцији - кандидата из других правосудних професија.

VIII. Примедба на одредбу члана 102. став 1 и члана 104.

Наведене одредбе гласе:

„Члан 102.

Став 1

Носилац јавнотужилачке функције разрешава се ако је правноснажно осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци или ако је у дисциплинском поступку утврђено да је учинио тежак дисциплински прекршај који, према оцени Високог савета тужилаштва, озбиљно штети угледу јавног тужилаштва и поверењу јавности у јавно тужилаштво.“

„Члан 104.

Високи савет тужилаштва утврђује чињенице и одлучује у поступку затвореном за јавност.

Високи савет тужилаштва дужан је да спроведе поступак и донесе одлуку у року од 30 дана од дана доношења акта којим се поступак за разрешење покреће.

Одлука Високог савета тужилаштва којом су утврђени разлози за разрешење носиоца јавнотужилачке функције мора бити образложена.“

Предлаже се да поступак разрешења носиоца јавнотужилачке функције буде јаван или да се евентуално предвиди могућност да тај поступак буде јаван на захтев оног о чијим се правима одлучује.

**Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе
Радне верзије закона о јавном тужилаштву**

Из цитиране одредбе члана 102. став 2 Радне верзије ЗЈТ нејасни су критеријуми и мерила на основу којих Високи савет тужилаштва цени да је јавни тужилац извршио тежак дисциплински прекршај који, према оцени Високог савета тужилаштва, озбиљно штети угледу јавног тужилаштва и поверењу јавности у јавно тужилаштво.

Из предложених одредби несумњиво произилази тајност наведених поступака и с тим у вези заштита самог правосуђа и носилаца правосудних функција од утврђивања било какве одговорности. Јавност, и стручна али и лаичка, има право да зна који су разлози за разрешење конкретног носиоца јавнотужилачке функције и буде упозната са током тог поступка, јер је реч о људима који су у свом професионалном раду одлучивали о најважнијим људским правима.

Поступак за разрешење из члана 104. Радне верзије ЗЈТ, као и дисциплински поступак против носилаца јавнотужилачке функције су потпуно затворени за јавност. Поставља се питање оправданости постојања ових одредби и разлога тајност. Нејасно је чија се права штите, да ли се штите права оног у односу на кога је покренут поступак разрешења или дисциплински поступак, или тужилаштво штити само себе од јавности која жели и има право да сазна шта се у правосуђу догађа. Наиме, стиче се утисак да је тајност наведених поступака заштита самог тужилаштва и носилаца јавнотужилачких функција од утврђивања одговорности, како јавност не би била сведок непочинства у правосуђу.

IX. Примедба на одредбу члана 109.

Наведена одредба гласи:

„Члан 109.

Вредновање рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца представља основ за избор и обавезну обуку.

Вредновање се врши на основу јавно објављених, објективних, јединствених и свеобухватних критеријума који се заснивају на квалитативним и квантитативним показатељима.

Вредновање рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца врши се на основу следећих основних критеријума: стручно знање и способност његове примене; способност аналитичког мишљења и решавања правних питања; способност за доношење одлука у примереним роковима; вештина расправљања и саслушавања; способност усменог и писменог изражавања и аргументовања; способност организовања и руковођења јавнотужилачког посла; преузимање додатних послова и задужења.

Критеријуми и показатељи за вредновање, начин и поступак вредновања рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца, ближе се уређују актом Високог савета тужилаштва.

Рад Врховног јавног тужиоца и јавних тужилаца Врховног јавног тужилаштва не подлеже вредновању.“

Предлог: У одредби чл.109. се морају прописати показатељи за вредновање рада јавних тужилаца и основе поступка за вредновање рада јавних тужилаца.

Предлог: Рад Врховног јавног тужиоца и јавних тужилаца Врховног јавног тужилаштва мора, такође, да подлеже вредновању и они не могу да буду изузети од одговорности, нити оцене квалитета свог рада.

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе **Радне верзије закона о јавном тужилаштву**

Критеријуми за вредновање рада јавних тужилаца су и до сада били дефинисани на исти начин и у пракси нису дали потребне резултате. Уочено је да је до сада владала општа политика незамерања и да не постоје негативне оцене рада, те да се углавном сви носиоци јавнотужилачких функција оцењују високим оценама, иако смо сведоци да те и такве оцене нису увек и заслужене. Међутим, спорно питање нису сами критеријуми, већ њихова разрада која се оставља подзаконским актима које доноси ВСТ. На овај начин је поново оно што је суштина пренето у материју која се уређује подзаконским актом, а то би морало да буде уређено у самом закону. Показатељи критеријума и поступак за вредновање рада јавних тужилаца које ће ВСТ прописати подзаконским актом, могу потпуно дезавуисати начелно прописане критеријуме из закона. Вредносне оцене досадашњег рада јавних тужилаца су у претходном периоду незадовољавајуће, па без било каквог детаљнијег нормирања показатеља на основу којих се врши оцена квалитета њиховог рада и основе поступка вредновања, даје основа да се верује да у овој области неће бити никаквих квалитетних промена. Овакво решење даје основа за веровање да ће због недостатка показатеља критеријума и дефицита поступка оцене испуњености тих критеријума, неће бити могуће основано и предвидиво каријерно напредовање јавних тужилаца.

X. Примедба на одредбу члана 114.

Наведена одредба гласи:

„Члан 114.

Носилац јавнотужилачке функције чини дисциплински прекршај ако:

- 1) неоправдано не израђује јавнотужилачку одлуку у прописаном року;*
- 2) неоправдано не уложи редовно и ванредно правно средство у прописаном року;*
- 3) учестало пропушта или касни на заказани претрес, расправу и другу процесну радњу у предметима који су му додељени у рад;*
- 4) пропусти да тражи изузеће у предмету где за то постоје законски разлози;*
- 5) неоправдано одбије вршење посла или задатка који су му поверени;*
- 6) неосновано не извршава обавезно упутство главног јавног тужиоца иили непосредно вишег главног јавног тужиоца;*
- 7) не извршава општа обавезна упутства Врховног јавног тужиоца;*
- 8) очигледно крши обавезе правилног поступања према судији у поступку, странци, њеном правном заступнику, сведоку, особљу или колеги;*
- 9) се упушта у непримерене односе са странком или њеним правним заступником у поступку који води;*
- 10) даје непотпуне или нетачне податке од значаја за рад Високог савета тужилаштва у поступку избора или престанка јавнотужилачке функције, утврђивања дисциплинске одговорности и другим питањима из његове надлежности;*
- 11) крши начело непристрасности и угрожава поверење грађана у јавно тужилаштво;*

- 12) обавља другу функцију, посао или приватни интерес који су законом одређени као неспојиви са јавнотужилачком функцијом;
- 13) прихвата поклоне супротно прописима који уређује сукоб интереса;
- 14) неоправдано и учестало непоштује радно време;
- 15) у знатној мери крши одредбе Етичког кодекса;
- 16) неоправдано не похађа обавезни програм обуке;
- 17) користи хијерархијска овлашћења на начин супротан закону;
- 18) неоправдано мења годишњи распоред послова;
- 19) неовлашћено саопштава медијима информације о текућим или планираним доказним радњама и истрагама;
- 20) непоступа по одлуци Високог савета тужилаштва о упућивању на обавезан здравствени преглед;
- 21) неоправдано непоступа по мерама донетим у поступку надзора.

Тежак дисциплински прекршај постоји ако је услед дисциплинског прекршаја из става 1. овог члана дошло до озбиљног поремећаја у вршењу јавнотужилачке функције или обављања радних задатака у јавном тужилаштву, а нарочито застаревања кривичног гоњења, као и у случају поновљеног дисциплинског прекршаја.

Под поновљеним дисциплинским прекршајем из става 2. овог члана сматра се два пута правноснажно утврђена одговорност главног јавног тужиоца, односно јавног тужиоца за дисциплински прекршај.

Носилац јавнотужилачке функције може бити разрешен ако је учинио тежак дисциплински прекршај који, према оцени Високог савета тужилаштва, озбиљно штети угледу јавног тужилаштва или поверењу јавности у јавно тужилаштво.“

Одредбом чл.114 која прописује дисциплинске прекршаје, потпуно је релативизовано постојање тежег дисциплинског прекршаја, а питање утврђивања тежег дисциплинског прекршаја суштински је измештено из законског уређења у сферу волунтаризма оних који одлучују о дисциплинској одговорности јавних тужилаца.

Као прво, нејасно је како се утврђује да је у конкретном случају „дошло до озбиљног поремећаја у вршењу јавнотужилачке функције“, као и који би егзактни показатељи могли представљати основ за доношење једног оваквог закључка, који у конкретном случају представља предуслов постојања тешког дисциплинског прекршаја као таквог.

Као друго, нејасно је на основу којих критеријума и мерила се процењује да је конкретан дисциплински прекршај „нанео озбиљну штету угледу јавног тужилаштва или поверењу јавности у јавно тужилаштво“, а што је неопходан предуслов за разрешење.

Уверени смо да овакве нормативне формулације својом садржином не пружају поуздан основ за њихову будућу уједначену примену и остављају огроман „празан простор“ који је могуће „испунити садржином“ у сваком конкретном случају било у циљу трговине утицајем на једној страни и у циљу дисциплиновања јавних тужилаца на другој страни.

На овај начин јавни тужиоци против којих буду покренути поступци биће препуштени арбитражности приликом одлучивања - да ли се у њиховим радњама стичу обележја тежег дисциплинског преступа, као и да ли су се стекли услови за разрешење или нису.

Образложење разлога за оспоравање цитиране одредбе Радне верзије закона о јавном тужилаштву

Овом одредбом прописано је постојање „тешког дисциплинског прекршаја“ и спроведена је потпуна релативизација поступка разрешења. Према ставу 2 ове одредбе тежак дисциплински прекршај постоји само ако је дошло до озбиљног поремећаја у раду тужилаштва или ако је дошло до нарушавања угледа и поверења јавности у тужилаштво, а према ставу 4. јавни тужилац може бити разрешен само ако је учинио тежак дисциплински прекршај „који, према оцени Високог савета тужилаштва, озбиљно штети угледу јавног тужилаштва или поверењу јавности у јавно тужилаштво“. Овом одредбом се уводи арбитражност и волунтаризам и код

оцене постојања тешког дисциплинског прекршаја и код оцене да ли су испуњени услови за разрешење – који су прописани као кумулативни али једнако неодређени. Правне норме својом садржином морају пружати претпоставке за своју будућу уједначену примену у циљу обезбеђења једнакости пред законом, што је у конкретном случају очигледно изостало. На овај начин јавни тужиоци против којих буду покренути дисциплински поступци или поступци за разрешење биће препуштени арбитрерности код оцене да ли се у њиховим радњама стичу обележја тежег дисциплинског преступа, као и да ли су се стекли услови за разрешење или нису, јер су услови прописани нејасно и неодређено, како би се успоставила непредвидивост.

XI. Примедба на одредбу члана 117.

Наведена одредба гласи:

„Члан 117.

Дисциплински поступак води дисциплинска комисија на предлог дисциплинског тужиоца.

Предлог за вођење дисциплинског поступка, дисциплински тужилац подноси на основу дисциплинске пријаве.

Дисциплински поступак је хитан и затворен за јавност, изузев ако главни јавни тужилац, односно јавни тужилац против кога се води поступак захтева да поступак буде јаван.

Вођење дисциплинског поступка застарева истеком три године од дана када је дисциплински прекршај учињен.“

Примедба и разлози оспоравања ове одредбе су идентични разлозима који су наведени као примедбе на одредбу члана 104. Радне верзије закона о јавном тужилаштву, па се са тог разлога овде не понављају.

III

ПРИМЕДБЕ НА РАДНУ ВЕРЗИЈУ ЗАКОНА О ВИСОКОМ ТУЖИЛАШТВА

Адвокатска комора Србије истиче да остаје код свих примедби које су дате у допису од 1060/2022 од 27.10.2022., а односе се на Високи савет судства и садржане су и у Радној верзији закона о Високом савету тужилаштва.

Према одредби чл.7. радне верзије овог закона, Савет има 11 чланова, од којих су пет јавних тужилаца које бирају јавни тужиоци, четири истакнута правника које бира Народна скупштина и Врховни јавни тужилац и министар надлежан за правосуђе, као члан по положају.

У допису 1060/2022 од 27.10.2022. Адвокатска комора Србије је предложила да се прецизирају критеријуми за избор чланова ВСС и ВСТ из редова истакнутих правника, тако што би се предвидели и следећи критеријуми:

- да није био члан политичке странке у години која претходи избору;
- да није био носилац правосудне функције (судија или јавни тужилац) у периоду од 3 до 5 година које претходе избору;
- да није у брачним, ванбрачним, родбинским, партнерским односима са политичарем и то у праволинијском сродству или побочном сродству до трећег степена сродства, или тазбинском сродству до другог степена сродства.

У циљу прецизирања раније дате примедбе и предлога која се односи на дефинисање појма „политичар“ указујемо да, по мишљењу Управног одбора Адвокатске коморе Србије, кандидати за избор за члана ВСС и ВСТ из реда истакнутих правника не могу бити у брачним, ванбрачним, родбинским, партнерским односима са политичарем и то у праволинијском сродству или побочном сродству до трећег степена сродства, или тазбинском сродству до другог степена сродства, а да се под „политичарем“ имају сматрати лица која су народни посланици у НСРС који одлучују о избору, као и чланови органа политичке странке и носиоци највиших државних функција.

Примедба на одредбу члана 17.

Наведеном одредбом прописана је надлежност Високог савета тужилаштва:

„14. одређује састав и престанак мандата чланова дисциплинских органа, именује чланове дисциплинских органа и уређује начин рада и одлучивања у дисциплинским органима;

15. одлучује о жалби у дисциплинском поступку;“

Високи савет тужилаштва креира целокупан дисциплински поступак тако што именује и разрешава чланове дисциплинских органа, уређује њихов рада и прописује правила поступка, одлучује о правним лековима против њихових одлука, чиме се ствара привид двостепености и компромитује право на правно средство, јер су дисциплински органи такорећи “продужена рука” Високог савета тужилаштва, од чијих одлука суштински зависи и ток и исход поступка. Оваквим концептом повређује се и право на правичан поступак и право на правно средство.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Јасмина Милутиновић, адвокат